

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Innowacje społeczne: ramy teoretyczne	17
1.1. Instrumenty partycypacji publicznej jako innowacje społeczne	17
1.2. Istotna innowacji społecznych	21
1.3. Typologia innowacji społecznych	23
1.4. Dyfuzja i cykl życia innowacji społecznych.	25
1.5. Wybrane uwarunkowania dyfuzji innowacji	27
1.5.1. Aktorzy procesów dyfuzji innowacji	28
1.5.2. Mechanizmy transferu i tryby dyfuzji innowacji	31
1.5.3. Zmienność atrybutów innowacji	34
Rozdział 2. Budżety obywatelskie na świecie	37
2.1. Budżety obywatelskie i ich typologizacja	37
2.2. Funkcje budżetów obywatelskich	44
2.2.1. Funkcja alokacyjna	45
2.2.2. Funkcja <i>governance</i>	49
2.3. Model z Porto Alegre	53
2.3.1. Instytucja oraz cykl budżetu obywatelskiego	55
2.3.2. Ewolucja oraz ocena modelu	59
2.4. Modele budżetu obywatelskiego na świecie.	62
2.4.1. Modele na zasadach dyskusji i deliberacji	62

2.4.2. Modele rozwoju społeczności lokalnej	64
2.4.3. Modele konsultacyjne	65
2.5. Etapy dyfuzji budżetu obywatelskiego.	66
Rozdział 3. Funkcjonowanie budżetów obywatelskich w Polsce	
i w Niemczech.	71
3.1. Uwarunkowania prawno-administracyjne w Polsce.	71
3.2. Uwarunkowania prawno-administracyjne w Niemczech	78
3.3. Aktywność instytucji społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i w Niemczech.	84
3.4. Warianty budżetu obywatelskiego w Polsce.	89
3.4.1. Budżety obywatelskie z wydzieloną kwotą	89
3.4.2. Budżety obywatelskie tematyczne i dla określonych grup społecznych	92
3.4.3. Inne warianty budżetu obywatelskiego	94
3.5. Warianty budżetu obywatelskiego w Niemczech.	96
3.5.1. Klasyczne budżety obywatelskie.	101
3.5.2. Oszczędnościowe budżety obywatelskie	102
3.5.3. Mieszane warianty budżetu obywatelskiego	104
3.5.4. Niepełne formy budżetu obywatelskiego.	105
3.5.5. Budżety obywatelskie z wydzieloną kwotą	107
Rozdział 4. Dyfuzja polskich i niemieckich budżetów obywatelskich	
4.1. Założenia i przebieg badania	113
4.2. Dynamika dyfuzji	114
4.3. Kohorty innowatorów.	122
4.3.1. Pionierzy.	128
4.3.2. Wcześni naśladowcy	130
4.3.3. Wczesna większość	133
4.3.4. Późna większość	136
4.3.5. Maruderzy.	138
Rozdział 5. Budżety obywatelskie jako innowacje społeczne: studia przypadków	
	143

5.1. Metodyka badania	143
5.1.1. Charakterystyka próby badawczej	143
5.1.2. Narzędzia badawcze	145
5.2. Wyniki analizy	146
5.2.1. Dąbrowa Górnicza i Eberswalde	146
5.2.2. Lublin i Münster	155
5.2.3. Zgorzelec i Görlitz	165
5.3. Kierunki ewolucji budżetu obywatelskiego	170
 Zakończenie	 177
 Załączniki	 183
 Bibliografia	 189
 Spis rysunków	 213
 Spis tabel	 215